

Świeża krew

Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej chce przełamać bariery, które sprawiają, że młodzi badacze ciągle jeszcze nie mają w Polsce wielkich szans na satysfakcjonującą karierę naukową na najwyższym poziomie, gospodarka zaś niewiele ma pożytku z nauki. W tym celu FNP przygotowała trzy nowe programy.

INNOWATOR,

czyli **szkolimy i pomagamy wdrażać**. Jednym ze statutowych celów Fundacji jest wspieranie transferu technologii do praktyki gospodarczej. Jak to zrobić? Czasami warto zacząć od tego, by prace doktorskie i pierwsze badania prowadzone przez młodych naukowców były atrakcyjne dla przemysłu i gospodarki. Dlatego jest to program przygotowany specjalnie dla doktorantów i młodych doktorów do 35 roku życia, a głównym kryterium przesądzającym o szansie na udział w programie jest dobry pomysł na przedsięwzięcie innowacyjne lub wynalazek.

Program będzie prowadzony wielostopniowo:

- I etap to intensywna, kilkumiesięczna szkoła przedsiębiorczości z warsztatami na temat zarządzania biznesem, prowadzenia firmy, patentowania, pozyskiwania funduszy. „Uczyć” się będzie 20-25 wybranych przez Fundację autorów innowacyjnych projektów.

- W II etapie FNP wybierze 5-7 autorów najlepszych biznesplanów przygotowanych w I etapie. Otrzymają oni wsparcie finansowe na uruchomienie swojego przedsięwzięcia. Będą to duże pieniądze, rzędu milionów złotych.

- W III etapie Fundacja skieruje laureatów do zewnętrznych instytucji finansowych i pełnić będzie rolę łącznika z kapitałem wysokiego ryzyka, aniołami biznesu etc.

Termin składania wniosków do I etapu konkursu upływa 15 maja. Mogą je składać zarówno naukowcy indywidualni, jak i zespoły badawcze.

Uwaga:

W II i III etapie mogą startować osoby, które nie uczestniczyły w szkoleniu, ale mają wartościowe projekty wdrożeń rekomendowane przez instytucje wsparcia biznesowego (inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii itd.).

HOMING,

czyli **powroty**. W biologii termin ten oznacza powrót ptaków do gniazda. W polskiej nauce – zaproszenie dla najlepszych młodych polskich uczonych do powrotu ze staży naukowych do kraju. Jest to więc próba znalezienia praktycznej odpowiedzi na pytanie, które zadał prof. Maciej Żylicz, prezes FNP – jak odmłodzić kadrę naukową, jak wpuścić świeżą krew do polskiej nauki?

O subsydiu mogą się starać osoby z polskim obywatelstwem (lub kartą stałego pobytu), które powracają z trwającego dłużej niż 9 miesięcy zagranicznego pobytu naukowego i:

- są na początku swojej ścieżki naukowej (najwyżej 4 lata po uzyskaniu doktoratu);

- pracują naukowo za granicą lub przebywają na stażu i planują powrót do kraju w ciągu pół roku (lub wróciły nie dawniej niż 12 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków);

- są (lub będą w chwili podpisania umowy z FNP) pracownikami krajowej instytucji naukowej, najlepiej innej niż ta, w której zrobiły doktorat.

Do wzięcia będzie przynajmniej 6 subsydiów, każde w wysokości co najmniej 50 tys. zł rocznie. Przyznawane będą na 2 lata, z możliwością przedłużenia. Subsydium składać się będzie z imiennego stypendium dla laureata i części przeznaczonych na realizację projektu badawczego oraz – co bardzo ważne – kontynuację współpracy zagranicznej. Jak bowiem podkreśla prof. Żylicz, program ten nie ma być antidotum na wyjazdy za granicę polskich naukowców. – *Wręcz przeciwnie. Chcemy, by najzdolniejsza polska młodzież zobaczyła, jak robi się naukę za granicą, a potem wykorzystała tę wiedzę w Polsce.*

Termin składania wniosków konkursowych upływa 30 kwietnia.

FOCUS,

czyli **tworzą się zespoły**. Budowa własnego zespołu badawczego to nie tylko nasz problem. Wielka Brytania daje znakomity przykład – tam szefem laboratorium zostaje się mając 30 lat, u nas trzeba czekać do 40-50. Warto dać najlepszym młodym naukowcom pieniądze, by stali się intelektualnie samodzielni.

Każdego roku Fundacja określi jeden obszar badań, który jej zdaniem ma szczególne znaczenie dla rozwoju cywilizacyjnego Polski. W tym roku obszarem tym jest modelowanie matematyczne procesów biologicznych (niezależnie od uprawianej przez naukowca dyscypliny naukowej). Wkraczamy tu m.in. na teren ewolucji, zmian klimatycznych, ale bez

wątpienia największym polskim sukcesem w tej dziedzinie jest modelowanie struktury przestrzennej białek.

A do zrobienia jest niewiarygodnie dużo. Liczba sekwencji białek sięga 30 mln, ale poznaliśmy strukturę zaledwie 30 tys. Człowiek zbudowany jest z 20-30 tys. różnych białek. Naukowcy zbadali je na poziomie funkcjonalnym, natomiast pod względem budowy rozgryziono zaledwie kilka procent. Tymczasem w myśl zasady „jakie białka, takie życie”, bez znajomości ich struktury nie sposób myśleć o skutecznej terapii i profilaktyce wielu chorób.

Dr Krzysztof Ginalski z Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego, laureat wielu światowych konkursów CASP (sprawdzających umiejętności komputerowe modelowanie białek o znanej, lecz trzymanej w tajemnicy strukturze), tworzy właśnie swój zespół badawczy. W Polsce, nie w USA, choć chciałoby go kupić wiele amerykańskich firm farmaceutycznych i żadna polska. Dr Ginalski wrócił, jak sam mówi, z powodów sentymentalnych. Trudno jednak na sentymentach budować polską naukę. Stąd m.in. ten program.

Subsydium w programie Focus jest dla naukowców, którzy:

- nie ukończyli 37 lat (39 w wypadku osób korzystających z urlopów wychowawczych), tytuł doktora uzyskali nie dawniej niż 6 lat temu i mają znaczący dorobek naukowy;

- pracują w krajowych instytucjach naukowych (najlepiej nie tam, gdzie robiły doktorat), nie muszą mieć polskiego obywatelstwa.

Każdego roku FNP przyzna do 5 subsydiów wypłacanych przez 3 lata po 80 tys. zł. Jeżeli naukowiec zorganizuje dodatkowe finansowanie ze źródeł zewnętrznych, subsydium może zostać przedłużone na następne 2 lata.

Pieniądze zostaną przeznaczone na:

- stypendium naukowe dla laureata oraz na stypendia dla współpracujących z nim doktorantów i młodych doktorów;

- finansowanie aparatury, materiałów do badań, książek, czasopism, podróży służbowych, kosztów konferencji, wymiany międzynarodowej;

- koszty administracyjne i techniczne;

- pozyskiwanie innych źródeł finansowania, jak granty, subwencje, stypendia.

Naukowcy, którym przyznano subwencję, będą mogli starać się o dodatkowy grant na doskonalenie warsztatu badawczego (modernizacja pomieszczeń, aparatury itp.).

Termin składania wniosków konkursowych upływa 15 października.